

Z ŻYCIA SBP

POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO SBP

12 czerwca 2024 r. odbyło się posiedzenie członków Zarządu Głównego SBP (w formule online).

Program spotkania obejmował następujące tematy:

- Podsumowanie działań ZG SBP w okresie kwiecień-czerwiec 2024 (realizacja grantów, konkursy SBP, szkolenia)
- Sprawozdawczość (przyjęto sprawozdania za 2024 r.: z działalności ZG SBP; z działalności okręgów SBP; z działalności sekcji/komisji/zespołów SBP)
- Przygotowania do Krajowego Zjazdu Delegatów SBP 2025 (omówienie prac zespołów powołanych w celu właściwego przygotowania Zjazdu: Komitetu Programowo-Organizacyjnego KZD SBP 2025; Komisji ds. Statutu SBP; Komisji ds. Strategii SBP i Programu działania; Zespołu ds. badania opinii członków SBP)
- Działalność Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP
- Sytuacja finansowa SBP (analiza i podsumowanie przychodów i kosztów w okresie styczeń-maj 2024)

NAGRODY I KONKURSY

- **Nagroda Młodych SBP im. prof. Marii Dembowskiej**

Decyzją Jury obradującego pod przewodnictwem prof. dr hab. Elżbiety Barbary Zybert nagrodę główną otrzymała:

Izabela Grybowicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) za pracę pt. „Virtual beings – istota, uwarunkowania i obszary występowania”.

Praca została napisana pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Kowalskiej-Chrzanowskiej, prof. UMK.

Nagrodą dla laureatki jest publikacja zwycięskiej pracy przez Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP. Uroczysta prezentacja książki oraz

wręczenie dyplomu odbyły się 12 września 2024 r. podczas inauguracji Forum Młodych Bibliotekarzy w Toruniu.

Wyróżnienia:

Julia Aleksandra Aleksandrowicz (Uniwersytet Wrocławski)
„Kampanie reklamowe książek Sally Rooney na rynku brytyjskim i polskim – analiza porównawcza”

Praca została napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Bożeny Koredczuk.

Mirela Jaśkowiec (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
„Gry w nauce obywatelskiej – obszary wdrożeń, determinanty efektywności i potencjał zastosowań”

Praca została napisana pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Kowalskiej-Chrzanowskiej, prof. UMK.

- **Tydzień Bibliotek 2024**

Jury Konkursu obradujące pod przewodnictwem dr Barbary Budyńskiej przyznało następujące nagrody w Konkursie SBP na najciekawszą akcję/wydarzenie zrealizowane w Tygodniu Bibliotek 2024.

I nagroda

- Sąddecka Biblioteka Publiczna im. Józefa Szujskiego w Nowym Sączu za akcję *Inauguracja obchodów XXI Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w Nowym Sączu*

II nagroda

- Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu za akcję *Bibliotekarz na czas*

III nagroda

- Biblioteka w Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Suchym Lesie za akcję *Biblioteka na czasie. Literatura na czasie*

Nagrodę Specjalną dla biblioteki z miejscowości do 5 tys. mieszkańców otrzymał:

- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Hannie Gminna Biblioteka Publiczna w Hannie za akcję *Jak to z książką było – akcja!*

Wyróżnienia otrzymały cztery biblioteki:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzianej Górze za akcję *W strefie mocy*
- Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Pszczynie Filia Piasek za akcję *Tydzień Bibliotek XXI „Biblioteka miejsce na czasie” w Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej w Pszczynie Filia Piasek*
- Miejska Biblioteka Publiczna w Legionowie
- Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy za akcję *Biblioteka – miejsce na czasie | Tydzień Bibliotek 2024 na Bemowie*

Uroczystość wręczenia dyplomów laureatom i wyróżnionym odbyła się 12 września 2024 r. podczas inauguracji Forum Młodych Bibliotekarzy w Toruniu. Zwycięskie biblioteki otrzymają ponadto nagrody książkowe ufundowane przez OSDW Azymut.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

GRANTY

1. Społeczna Odpowiedzialność Nauki

- Bibliografia fonografii polskiej (1878-2024) – rozbudowa bazy i zwiększenie zasięgu udostępniania

Głównym celem projektu jest opracowanie i udostępnienie materiału źródłowego do badań fonografii polskiej poprzez rozbudowę istniejącej bazy danych (Bibliografia fonografii polskiej) o 7 tys. nowych źródeł bibliograficznych oraz jej modernizacja. W 2023 r. bazę powiększono o 3 tys. nowych pozycji oraz dodatkowo włączono do niej 3500 opisów pochodzących z arkuszy programu Excel, w których wcześniej były udostępniane. W obu bazach danych: „Artykuły, książki i prace dyplomowe” oraz „Recenzje z czasopism”, na koniec 2023 r. znajduje się łącznie 24 tys. opisów bibliograficznych. Każdy opis dostarcza od kilku do kilkunastu informacji, takich jak: nazwiska autorów i redaktorów publikacji poświęconych fonografii polskiej, nazwiska polskich kompozytorów i ich utwory, nazwiska i nazwy polskich wykonawców i nazwiska zagranicznych muzyków wykonujących polskie kompozycje, nazwy i znaki wydawnicze firm fonograficznych, miejsce i rok wydania publikacji, opisany w tekście przedmiot książki, artykułu lub recenzji.

Strona projektu: <https://fonografia.sbp.pl/pl/>.

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Społeczna odpowiedzialność nauki II”

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

2. Rozwój Czasopism Naukowych

- „Przegląd Biblioteczny” – numer specjalny

Tegoroczny specjalny numer „Przeglądu Bibliotecznego” przedstawia artykuły dotyczące:

- usług bibliotecznych m.in. dla osób ze specjalnymi potrzebami w świetle nowych regulacji prawnych (Magdalena Cyrklaff-Gorczyca);
- kobiet w ciąży i osób z małymi dziećmi (do trzech lat), jako potencjalnych użytkowników bibliotek, których trzeba traktować w szczególny sposób, jako osoby o specjalnych potrzebach (Dorota Grabowska);
- działań bibliotek na rzecz wsparcia i aktywizacji seniorów (Dariusz Grygrowski);
- ustalenia, jakie są materialne i niematerialne artefakty dostępu osób niewidomych i słabowidzących do bibliotek publicznych jako przestrzeni informacyjnej, a także ukazanie w ujęciu historyczno-prawnym obsługi bibliotecznej osób niewidomych i słabowidzących w Polsce (Emilia Śmiechowska-Petrovskij);
- dostępności bibliotek dla osób w spektrum autyzmu (Aleksandra Sztajerwald).

Artykuły uzupełnia przegląd literatury nawiązujący do tematyki specjalnego numeru czasopisma.

Numer znajduje się w wolnym dostępie na stronie Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP <https://wydawnictwo.sbp.pl/open-access,2,39.htm> oraz na platformie OJS <https://ojs.sbp.pl/>.

- „Zagadnienia Informacji Naukowej – Studia Informacyjne”

Tegoroczny pierwszy numer czasopisma częściowo poświęcony jest problematyce potrzeb i praktyk informacyjnych w sytuacji zmiany. Dynamika współczesnego życia, wyzwania, trudności i zagrożenia, z jakimi przychodzi się nam mierzyć, skłaniają do refleksji nad zachowaniami informacyjnymi człowieka w okolicznościach niepewności, braku stabilności, presji. W tym wątku mieszczą dwa teksty: Przemysława Krysińskiego i Natalii Pamuły, skupiony na działaniach bibliotek i organizacji biblio-

tecznych w odniesieniu do społeczności LGBTQ+, oraz Natalii Pamuły i Hanny Bednarskiej, omawiający wykorzystanie różnych zjawisk społecznych w kampaniach reklamowych realizowanych w mediach społecznościowych.

W dziale „Rozprawy. Badania. Materiały” Redakcja proponuje również dwa artykuły. W pierwszym Jacek Tomaszczyk i Anna Matysek omawiają prawo Hicka i prawo Teslera w kontekście ich zastosowania w projektowaniu interfejsów użytkownika. W drugim – Stanisława Kurek-Kokocińska podejmuje próbę scharakteryzowania rzadko dotąd omawianej w literaturze cechy informacji, jaką jest jej pozorność.

Strona czasopisma: <http://www.ojs.sbp.pl/index.php/zin/index>.

3. Programy operacyjne MKiDN

- Sztuczna inteligencja w bibliotece – cyfrowe szanse czy realne zagrożenia?

W ramach realizacji projektu zorganizowano trzy szkolenia online:

„Wprowadzenie do narzędzi AI”

„Rozwiązania AI dla bibliotek”

„Ciemna strona AI”

Jednym z elementów zadania był panel dyskusyjny z udziałem Rafała Hetmana, Karola Baranowskiego oraz dr. inż. Mariusza Jarockiego pt. „Wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI) w bibliotekach – potencjał i wyzwania”. Panel został zorganizowany w trakcie Forum Młodych Bibliotekarzy w Toruniu.

Ostatnim etapem realizacji projektu będzie wypracowanie przez uczestników (we współpracy z trenerami) zaleceń dla bibliotekarzy i użytkowników bibliotek. Opracowane materiały zostaną udostępnione na stronie zadania <https://sbp.pl/ai>.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

- Biblioteki dla planety

W dniu 4 września 2024 r. wykładem prof. Tymona Zielińskiego z Instytutu Oceanologii PAN zatytułowanym „Zmiana klimatu, co wiemy, co nas czeka i jak o tym rozmawiać”, rozpoczęła się realizację projektu „Biblioteki dla planety”. Profesor Zieliński przybliżył słuchaczom złożony

problem zmian klimatycznych. Przedstawił naukowe dowody na ocieplenie globalne, omawiając wzrost średniej temperatury na Ziemi i jego konsekwencje, takie jak topnienie lodowców, podnoszenie się poziomu mórz oraz coraz częstsze ekstremalne zjawiska pogodowe. Podkreślił, że zmiany klimatyczne to nie tylko problem środowiskowy, ale także społeczny i ekonomiczny. Skutki globalnego ocieplenia mogą prowadzić do konfliktów o zasoby, migracji klimatycznych oraz strat ekonomicznych. Ważnym elementem wykładu były zagadnienia dotyczące sposobów komunikacji o zmianach klimatycznych. Prelegent zwrócił uwagę na potrzebę jasnego i zrozumiałego przekazywania informacji naukowych, tak, aby każdy mógł zrozumieć skalę problemu i podjąć odpowiednie działania.

Kolejny etap realizacji projektu to szkolenia dla bibliotekarzy z bibliotek publicznych, przygotowujące ich do pełnienia roli rzeczników Celów Zrównoważonego Rozwoju Agenda 2030:

„Dobre praktyki biblioteczne w zakresie wspierania celów zrównoważonego rozwoju”

„Budowanie partnerstwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska”

„Biblioteki publiczne a Cele Zrównoważonego Rozwoju: (Cz. I: Instrumenty oceny postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w bibliotekach; Cz. II: Zielona biblioteka)”

Strona projektu: <https://www.sbp.pl/bdp>.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

- Wydawanie czasopisma naukowego „Przegląd Biblioteczny” w latach 2023-2025 i poprawa jego dostępności

Dofinansowanie obejmuje wydawanie czasopisma „Przegląd Biblioteczny” w wersji drukowanej i elektronicznej. Wersja elektroniczna publikowana jest w formacie PDF, który umożliwia przeglądanie zawartości czasopisma na smartfonach, iphonach i e-czytnikach. Artykuły zamieszczane są po upływie sześciu miesięcy w otwartym dostępie, na stronie czasopisma (<http://ojs.sbp.pl/index.php/pb>), dostosowanej do wymogów WCAG. Strona oferuje także dostęp do pełnych tekstów roczników archiwalnych. Dzięki dofinansowaniu możliwe jest zwiększenie liczby artyku-

łów publikowanych w języku angielskim, w tym prezentujących wyniki polskich badań z zakresu bibliologii i dziedzin pokrewnych.

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

- Wydawanie czasopisma „Poradnik Bibliotekarza” w wersji papierowej i elektronicznej w latach 2024-2026

Zadanie dotyczy wydawania ogólnopolskiego czasopisma branżowego „Poradnik Bibliotekarza” (12 numerów w roku), adresowanego przede wszystkim do bibliotekarzy z bibliotek publicznych, szkolnych, pedagogicznych oraz instruktorów z domów kultury. Miesięcznik, wydawany przez SBP od 1949 r., prezentuje różnorodne treści z zakresu szeroko pojętego bibliotekarstwa jako elementu kształtowania kultury współczesnej, praktyczne aspekty zawodu bibliotekarza i jego wpływ na edukację społeczną. Od kilku lat specjalizuje się w upowszechnianiu literatury dla dzieci i młodzieży (stały dział Świat Książki Dziecięcej) oraz nowoczesnych form aktywizacji czytelników i podnoszeniu kompetencji bibliotekarzy w tym zakresie.

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

SKOLENIA I KONFERENCJE

- **Szkolenia online**

Oferta szkoleniowa na 2024 rok obejmuje następujące tematy:

- Ochrona sygnalistów w bibliotekach – kluczowe zagadnienia ustawy o ochronie sygnalistów
- Organizacja kolekcji cyfrowych w instytucjach sektora GLAM
- Doręczenia elektroniczne w bibliotece
- Bibliotekarz edukatorem. „Kapsułki/pigułki wiedzy” – inne podejście do tworzenia bibliotecznej oferty szkoleniowej

- Kreatywne formy promocji książki i czytelnictwa w bibliotekach
- Standardy ochrony małoletnich i rekrutacja pracowników bibliotek – nowe wymogi prawne
- Bibliotekarz menadżerem projektu. Metoda „łańcucha krytycznego” w zarządzaniu projektami bibliotecznymi
- Biblioteka wspierająca. Metody budowania efektywnej motywacji i zaangażowania zespołu w bibliotekach
- Metody wspierania dobrostanu i sprężystości psychicznej czytelników i pracowników bibliotek
- Srebrny dobrostan. Seniorzy pełni zdrowia, mądrości i wigoru

Oferta jest na bieżąco aktualizowana na stronie <http://www.szkoleniadlabibliotekarzy.sbp.pl/>.

- **Kursy online**

Deskryptory Biblioteki Narodowej

Uczestnicy kursu poznają różnice między zasadami obowiązującymi niegdyś w Języku Haseł Przedmiotowych BN a Deskryptorami BN. Dzięki praktycznym przykładom opisów i haseł wzorcowych kursanci zapoznają się z metodologią funkcjonowania DBN w opisie bibliograficznym tak, by samodzielnie używać tego języka informacyjno-wyszukiwawczego. Podczas ośmiu dwugodzinnych spotkań zaprezentowane zostaną poszczególne typy deskryptorów wraz z polami formatu MARC21, w których są używane. Pokazane też będą przykładowe i charakterystyczne opisy dla dokumentów tematycznie skupionych wokół różnych dziedzin: literatury, literatury pięknej oraz publicystyki, psychologii, socjologii, historii, historii sztuki, historii wojskowości, politologii, inżynierii i techniki, fizyki, matematyki, ekonomii, kulinariów, rolnictwa i weterynarii, biologii, kultury, religii, medycyny, prawa, języków obcych.

Kurs jest realizowany od 18 września do 27 listopada 2024 r.

- **Konferencja naukowa**

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie organizują w dniach 28-29 listopada 2024 r. Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Nie(użytkownicy) bibliotek – rozpoznanie potrzeb, stworzenie

wspólnej przestrzeni”, adresowaną do bibliotekarzy z wszystkich typów bibliotek, przedstawicieli środowiska naukowego oraz innych osób zainteresowanych tematem.

Szczegółowe cele konferencji:

- Diagnoza współczesnych zachowań/współczesnego modelu uczestnictwa w kulturze.
- Przegląd metod badań użytkowników i nieużytkowników różnych typów bibliotek.
- Zdiagnozowanie aktualnych potrzeb i oczekiwań użytkowników i nieużytkowników bibliotek.
- Podjęcie dyskusji na temat strategii i narzędzi budowania nowoczesnej, inkluzywnej i przyjaznej użytkownikom biblioteki.
- Promowanie dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań w działaniach wobec użytkowników i nieużytkowników.

Strona konferencji: <https://www.sbp.pl/nieuzytkownicy-bibliotek>.

- **Seminaria, webinary**

Chcieć to móc, czyli jak prowadzić badania satysfakcji użytkowników bibliotek

9 września 2024 r. odbyło się bezpłatne webinarium dla dyrektorów oraz bibliotekarzy wszystkich typów bibliotek poświęcone badaniom satysfakcji użytkowników w projekcie Analiza Funkcjonowania Bibliotek (AFB). Podczas spotkania uczestnicy dowiedzieli się, jak przeprowadzić kompleksowe badanie satysfakcji użytkowników biblioteki, od wyboru odpowiednich narzędzi i organizacji badań, poprzez analizę danych za pomocą arkusza kalkulacyjnego, aż po prezentację wyników w formie raportu. Ponadto, poznali znaczenie wskaźnika satysfakcji użytkowników w ocenie efektywności biblioteki oraz korzyści płynące z prowadzenia takich badań. Uczestnicy mieli ponadto możliwość zadawania pytań i dzielenia się swoimi doświadczeniami. Spotkanie prowadziły Jolanta Sobielga i Aldona Zawałkiewicz – członkinie zespołu ds. badania efektywności bibliotek.

Na dobre i złe – usługi biblioteczne po pandemii w świetle wskaźników AFB

Bezpłatne seminarium w formule online odbyło się 19 września 2024 r. Głównym celem spotkania było przedstawienie i analiza zmian w usługach bibliotecznych, a także zachowaniach użytkowników na podstawie danych i wskaźników funkcjonalności AFB.

W seminarium wzięło udział 447 osób (bibliotekarze z wszystkich typów bibliotek, kadra zarządzająca, naukowcy) zainteresowanych tematyką funkcjonowania bibliotek po pandemii.

Największą grupą odbiorców treści seminarium byli bibliotekarze z bibliotek publicznych stanowiący 72,48% uczestników, następnie przedstawiciele bibliotek naukowych – 23,94%; innych – 2,01% i pedagogicznych – 1,57%. Duża część uczestników oceniła spotkanie. Średnia ocen: 4,65.

Poruszane tematy:

- Usługi bibliotek publicznych po pandemii – analiza nowych trendów i wyzwań (Grzegorz Zys, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku).
- Biblioteka w społeczności – jak mierzyć jakość usług i zaangażowanie użytkowników bibliotek pedagogicznych (Aldona Zawałkiewicz, Biuro ZG SBP).
- Działalność bibliotek naukowych – analiza zmian we wskaźnikach funkcjonowania (dr Dawid Kościewicz, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu).
- „Satysfakcja Użytkowników” narzędzie niemal doskonałe? (Jolanta Sobielga, Biblioteka Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach).
- Wpływ społeczny i ekonomiczny bibliotek – wyniki najnowszych badań (dr Magdalena Paul, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, Uniwersytet Warszawski).

• Forum Młodych Bibliotekarzy

12-13 września 2024 r. odbywało się w Toruniu 16. Forum Młodych Bibliotekarzy pod hasłem „Biblioteka – ewolucja – rewolucja”.

Uczestnikom zapewniono wiele inspirujących warsztatów, dyskusji i prelekcji. Postęp technologiczny, sztuczna inteligencja i psychologiczne aspekty pracy bibliotekarza to tylko niektóre z poruszanych tematów.

Organizatorami wydarzenia byli: Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu) oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Więcej informacji na stronie wydarzenia: <https://fmb16.umk.pl>.

WYDAWNICTWO NAUKOWE I EDUKACYJNE SBP

Nowości wydawnicze

- *Wirtualne istoty – nowa era cyfrowej egzystencji* (Izabela Grybowicz)
Nagroda Młodych SBP im. prof. Marii Dembowskiej

Ta książka to cenne źródło wiedzy dla każdego, kto interesuje się nowymi technologiami i ich społecznymi konsekwencjami. To jedna z nielicznych publikacji w Polsce, która tak kompleksowo przedstawia fenomen istot wirtualnych, analizując i badając ich wpływ na nasze społeczeństwo. Publikacja zgłębia temat, oferując szczegółową analizę zjawiska istot wirtualnych – od awatarów po wirtualnych influencerów – które przenikają granice między człowiekiem a technologią, tworząc nowe formy cyfrowej egzystencji. Przybliży definicje, historię zjawiska oraz technologie umożliwiające tworzenie istot wirtualnych, a także bada ich różnorodne zastosowania w dziedzinach takich jak marketing, moda, rozrywka, ochrona zdrowia i edukacja. Dodatkowo, publikacja zawiera unikalne wyniki badań ankietowych, które odpowiadają na pytanie, jaki jest poziom wiedzy i świadomości Polaków na temat zjawiska istot wirtualnych, rzucając światło na podejście naszego społeczeństwa do tego nowatorskiego zagadnienia.

- *Cywilizacja wiedzy – wyzwanie dla bibliotek* (red. Izabella Matuszewska)

Publikacja stanowi pokłosie konferencji, która odbyła się 19 października 2023 r. w Bibliotece Głównej Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. Celem monografii jest zaprezentowanie doświadczeń bibliotek wynikających z ich funkcjonowania w świecie zdominowanym przez nowoczesne technologie i społeczeństwo wiedzy. W tomie zamieszczono artykuły prezentujące doświadczenia bibliotek akademickich w obszarze implementacji nowoczesnych technologii oraz omawiające metody tworzenia nowych i optymalizację istniejących już usług czy przybliżające wyzwania stojące przed bibliotekami w związku z potrzebami różnych grup odbiorców.

- *Fotografia wobec konfliktu* (red. nauk. Joanna Szylo-Kwas i Wojciech Sternak)

„...To interesujący i ważny poznawczo zbiór rozważań, traktujący przedmiot badań – fotografię, interdyscyplinarnie, czyli z perspektywy różnych dziedzin i dyscyplin naukowych. Wykorzystanie przez autorów odmiennych ujęć metodologicznych oraz metod badawczych stało się naturalnym rezultatem wieloaspektowego podejścia do fotografii. W moim przekonaniu stanowi ono walor naukowy monografii, gdyż zawiera kom-

pleksowe ujęcie roli, znaczenia i funkcji, jakie pełni fotografia w XXI w., nie wolnym od konfliktów...” (z rec. dr hab. prof. UJK Olgi Dąbrowskiej-Cendrowskiej)

- *Księżę Kościoła i mąż stanu, prymas Stanisław Karnkowski* (Dariusz Kuźmina)

Biografistyka polskich duchownych, zwłaszcza prymasów, pozostaje wciąż niedostatecznie rozwinięta, co czyni książkę poświęconą Stanisławowi Karnkowskiemu (1520-1603) wyjątkowym wydarzeniem. Karnkowski to postać wielowymiarowa – od dyplomaty, sekretarza królewskiego, poprzez biskupa kujawskiego aż po prymasa Polski. Jego działalność przypadła na kluczowe momenty w historii Polski, takie jak bezkrólewia czy początki kontreformacji, co czyni jego życie fascynującym tematem badań. Autor tej pracy podjął się pierwszej pełnej próby opisanie tej wybitnej postaci, wnosząc cenny wkład w historiografię i otwierając pole do dalszej dyskusji na temat roli Karnkowskiego w polityce, Kościele i literaturze. To niezwykle wartościowa lektura dla każdego zainteresowanego historią Polski i Kościoła katolickiego, oferująca nowe spojrzenie na jednego z najwybitniejszych prymasów staropolskich.

Opracowanie:

Małgorzata Dargiel-Kowalska, Aldona Zawalkiewicz

Tekst wpłynął do Redakcji 9 września 2024 r.